

ЮВІЛЕЙНА КОНФЕРЕНЦІЯ НТШ У КАНАДІ

Першого грудня 2019 року у Торонто відбулася ювілейна конференція НТШ у Канаді до 70-річчя товариства. Відкрила урочистості д-р Дарія Даревич - голова НТШ - і привітала присутніх, зокрема - голову НТШ у США - д-р Галина Гринь, учасників круглого столу й особливо гостей - д-ра Юрія Мовчана з Монреалю, д-на Миколу Біланюка з Оттави і д-р Лариса Білоус з Едмонтону; а також - доповідачів: від д-на Олега Романишина - представника тяглості поколінь - до молодших доповідачів. Д-р Даревич повідомила, що надійшли письмові привіти з Австралії, Чехії і Словаччини та відеопривітання з Європи й України.

Д-р Галина Гринь подякувала за запрошення, сказала, що їй приємно відвідати місто, у якому вона народилася і провела половину життя. Зазначила, що має честь представити НТШ американське, котре, як і канадське, зосереджене на розвитку української науки. Зусиллями НТШ Канади протягом 70 років удалося провести багато конференцій, опублікувати важливі наукові праці. Д-р Даревич запросила секретаря НТШ Ігоря Томкова прочитати привітання з Австралії, Чехії і Словаччини. Австралійські колеги, зокрема - д-р Марко Павлишин - подякували за запрошення взяти участь у ювілейній конференції НТШ у Канаді - найстарішого українського наукового товариства поза межами України. Д-р Даревич попросила Богдана Колоса показати відеопривітання від НТШ Європи (виголосив д-р Степан Доніковський) та України (д-р Роман Кушнір - голова НТШ, д-р Богдан Федасюк та д-р Лідія Бойчишин - заступники). Д-р Даревич прочитала цікаву, змістовну і докладну доповідь про історію НТШ за 70 років, згадавши видатних науковців, важливі дослідження і видання та конференції.

Д-р Марта Дичок представила панелістів - учасників круглого столу, вказавши на їхню дисциплінарну, географічну і демографічну різноманітність: Юрій Мончак, Лариса Білоус, Микола Біланюк, Тарас Кознарський, Олександр Романко. Д-р Дичок поставила питання про майбутнє НТШ у Канаді.

Д-р Біланюк сказав, що він мислить, як фізик. НТШ знаходиться на перехресті Канади, науки й українства. Число українців у Канаді значно збільшилося, однак є проблема з мовою. Д-р Біланюк показав статистичні дані, за якими україномовних осіб налічується лише сімдесят тисяч. Порівняно небагато є людей з магістерськими і докторськими ступенями. Ми маємо меншу схильність до науки, ніж інші канадці. Треба заохочувати молодих займатися науковими дослідженнями, а також використовувати НТШ як мережу для підвищення можливостей професійного зростання молодих людей.

Д-р Лариса Білоус з Едмонтону сказала, що вона представляє молоде покоління науки - захистила докторську дисертацію минулого

року. На її думку, майбутнє НТШ безпосередньо пов'язане зі станом україністики у Північній Америці. Закриваються професорські посади в університетах - це тягне за собою скорочення числа студентів. У 2001 році КУК проводив дослідження про українознавчі студії, тепер добре було би простежити, що сталося за двадцять років. У нас в Альберті теж відбулися скорочення. Для мене, як для історика, зазначила д-р Білоус, важлива доля архівних збірок у Канаді. Вони дуже розпоршені. Треба подумати, як НТШ може взяти участь у спільному описі й оцифруванні цих архівів, щоби знати докладно, що у нас є, може, передати їх на зберігання більшим архівам. Важливо би знати про присутність НТШ у медійному просторі, треба, щоб товариство було помітним, бо молоді науковці у пошуках організацій звертаються до інтернету. Було б добре, щоб НТШ мало свої

сторінки англійською і французькою мовами у Вікіпедії; важливо брати участь у конференціях славистів, спонсорувати дослідників.

Д-р Тарас Кознарський зазначив, що не тільки відбувається скорочення у сфері гуманітарних дисциплін, а й іде орієнтація на глобалізацію досліджень. Сучасне українство великою мірою визначається етнокультурою, але не обмежується нею. Ми маємо українців – представників різних спільнот. Подиву гідні здобутки НТШ за 70 років, особливо беручи до уваги незначний бюджет. Як плекати стосунки між науковцями різних поколінь? Поставити НТШ у контекст, який би привабив науковців поза українською громадою.

Д-р Юрій Мончак: як дослідник-біолог, член багатьох наукових організацій, я беру від них багато для свого професійного росту. НТШ я бачу як організацію, через яку я можу щось дати для свого народу. Хочу розвинути українську наукову думку, піднести її на світовий рівень, дати форум українським науковцям, розвинути присутність української науки у віртуальному просторі. Ціль НТШ – бути форумом для обміну і поширення думок членів товариства. Важливо розвивати фізику, медицину, технології і створити добрий плян праці на майбутнє. Маємо бути присутні у громаді – ширити українську науку.

Д-р Олександр Романко сказав, що попросив своїх студенток зробити візуалізацію про те, де в інтернеті згадується НТШ (не лише в Канаді) – один із засобів підсумування статей. Серед головних видів діяльності НТШ – видання книг, конференції, імпрези. На жаль, мало доповідей читається з природничих і точних дисциплін. Що можна робити в майбутньому? Науково-дослідні стажування українських студентів у Канаді. Треба спробувати розширити обмін, щоб канадські студенти стажувалися в Україні. Важливо популяризувати науку, спробувати створити в Україні щось на зразок Ontario Science Centre.

Д-р Дичок попросила учасників круглого столу зробити підсумки дискусії.

Д-р Кознарський: у багатьох наукових установах є студенти. Може, нам слід подумати, щоби в управі НТШ була молода людина, яка б озвучила думки свого покоління.

Д-р Романко: популяризація науки; студентські молодіжні обміни між Україною і Канадою; розробити стратегію медіа присутності НТШ.

Д-р Білоус: теми доповідей мають бути максимально цікавими молодим людям.

Д-р Біланюк: я питаю своїх молодих науковців, що їм цікаво.

Д-р Мончак: треба підвищити членські внески. Не слід також іти найменшою лінією опору: я народився в Канаді, але читаю лекції українською мовою в УКУ.

